

การใช้หลักพระธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขัง ที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

Application the Principle of Bala Dhamma to Encourage

Relative of Drug Recidivists in Songkla Central Prison

รัชชัย ยืนยง¹ สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา² และสุปรียา ชำนาญภูมิพร³

Thawatchai Yeunyong¹ Sitthipong Sitthipataraprabha²

and Supreecha Chamnanputthiphon³

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย

^{2,3} อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย

¹ Master's degree student Master of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University

^{2,3} Lecturer of the Master of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University

E-mail: thawatchaiyeunyong@gmail.com, ongsitthipong@gmail.com, supreecha28@gmail.com

Received: Apr 14, 2023; Revised: Apr 27, 2023; Accepted: May 3, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การใช้หลักพระธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลาและ 2) แนวทางการใช้หลักพระธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติด จำนวน 278 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวม 10 คนเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักพระธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสติพละ ด้านวิริยะพละ ด้านศรัทธาพละ ด้านปัญญาพละ และด้านสมาธิพละ ตามลำดับ และ 2) แนวทางการใช้หลักพระธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ประกอบด้วย (1) หลักศรัทธาพละ ควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการรับโทษของผู้ต้องขังเพื่อให้ทุกคนเชื่อว่าทุกคนสามารถกลับมาเป็นคนดีได้ (2) หลักวิริยะพละ ควรจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาและการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ต้องขังมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง (3) หลักสติพละ ควรจัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้และความรักระหว่างผู้ต้องขังและญาตินำสู่การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน (4) หลักสมาธิพละ ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจ ทศนคติของผู้ต้องขัง รวมถึงการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขัง และ (5) ด้านปัญญาพละ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ต้องขังพัฒนาตนเองให้มีความรู้โดยการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: หลักพระธรรม การเสริมสร้างกำลังใจ ญาติของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด

Abstract

The objectives of this research article were to study 1) an applying the principle of Bala Dhamma to encourage the relatives of drug recidivist in Songkhla Central Prison; and 2) the guideline for applying the principle of Bala Dhamma to encourage the relatives of drug recidivist in Songkhla Central Prison. The research sample consisted of 278 of relatives of drug recidivist in Songkhla Central Prison, all of whom were determined

by the Kreicie and Morgan's sample size table and ten the key informants. The employed research instruments were questionnaire and the interview form. The statistics employed for the data analysis were frequency, percentage, standard deviation, and content analysis. The findings were as follows; 1) the overall of an applying the principle of Bala Dhamma to encourage the relatives of drug recidivist in Songkhla Central Prison was at high level which specific aspects could be ranked from top to bottom based on their rating means as follows: mindfulness, perseverance, faith, wisdom, and concentration 2) the guidelines for applying the principle of Bala Dhamma to encourage the relatives of drug recidivist in Songkhla Central Prison consist of (1) principles of faith, the prison officers should be set an activities that promote knowledge and understanding of prisoners' punishment so that everyone can believe and become a good person; (2) principle of perseverance, counseling activities and exchanges of knowledge, the prison officers should be organized to create opportunities for inmates to commit themselves to self-development; (3) principle of mindfulness, the prison officers should organize activities to share knowledge and love between prisoners and their relatives in order to promote family relationships leading to mutual encouragement; (4) principle of concentration, the prison officers should encourage training for mental development, prisoner attitude and moreover supporting the organization of vocational training activities in various forms in order to prepare for the inmates; and (5) principle of wisdom, inmates should be promoted and encouraged to develop themselves to increase their knowledge by receiving higher education.

Keywords: Principle of Bala Dhamma, Encouragement, Relatives of drug recidivist

บทนำ

ปัจจุบันยาเสพติด จัดเป็นปัญหาสำคัญของโลกปัญหาหนึ่ง ที่ผู้นำประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจในการป้องกัน และปราบปรามอย่างจริงจัง องค์การสหประชาชาติประกาศให้วันที่ 26 มิถุนายนของทุกปี เป็นวันต่อต้านยาเสพติดโลก การแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงจัดเป็นปัญหาของโลกที่มีผลกระทบต่อทุกประเทศ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่ายและประเทศไทยได้ดำเนินความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยเน้นการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แต่การระบาดของยาเสพติด ยังมีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2546)

การแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งในประเทศและต่างประเทศส่งผลกระทบต่อด้านสังคม เศรษฐกิจ เป็นอย่างมาก โดยส่งผลกระทบต่อด้านสุขภาพร่างกายของผู้เสพ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัวและประเทศ รวมทั้งความมั่นคงความสงบสุขของสังคมและประเทศชาติและผลกระทบ เช่น ก่อให้เกิดความทุกข์อย่างใหญ่หลวงในครอบครัวที่มีลูกหลานติดยาเสพติด ปัญหายาเสพติดมีแนวโน้มของความรุนแรงและขยายตัวมากขึ้น สืบเนื่องมาจากทุกกลุ่มอายุ มีการขยายตัวตามการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมยุคพัฒนา ที่ผ่านมามีหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนต่างร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลไทยไม่ว่ายุคใดสมัยใดก็ตาม จึงให้ความสำคัญกับการปราบปรามยาเสพติด เป็นหนึ่งวาระของการบริหารประเทศ เพราะยาเสพติดมีผลต่อการพัฒนาประเทศ เพราะหากยาเสพติดระบาด สังคมนั้นจะถูกทำลาย ประชาชนไม่มีคุณภาพ การแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อทุกรัฐบาล ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายปราบปรามยาเสพติดเข้มข้นเพียงใด ขบวนการค้ายาเสพติดก็ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจำหน่ายไปอย่างต่อเนื่อง รัฐจึงต้องปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในการปราบปรามยาเสพติดปัจจุบันผู้ต้องขังคดียาเสพติดมีจำนวน 214,872 คน จากผู้ต้องขังทั้งหมด 267,665 คน (กรมราชทัณฑ์ ออนไลน์ ณ 1 กรกฎาคม 2565) ดังนั้น ปัญหายาเสพติดจึงไม่ใช่ปัญหาของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นปัญหาของทุกคนในสังคมที่ต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหายา การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน

และร่วมมือกัน จากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความร่วมมือจากชุมชนในพื้นที่ด้วย หากชุมชนมีความเข้มแข็งและร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ก็จะนำไปสู่ชุมชนและสังคมที่ปลอดภัยและสงบ

กรมราชทัณฑ์ จัดเป็นหน่วยงานสุดท้ายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดำเนินการตามมาตรการบังคับทางอาญาตามคำพิพากษาหรือมีคำสั่งในการจำคุกหรือการปล่อยตัวชั่วคราวของบุคคล โดยมีภารกิจหลักสำคัญในการควบคุมการดูแลและพัฒนาพฤติกรรมนิสสัยนักโทษเด็ดขาดที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้รับโทษจากจำคุก การควบคุมผู้ต้องขังหรือจำเลยซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี การควบคุมและป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังหลบหนี รวมทั้งการพัฒนาฟื้นฟูพฤติกรรมนิสสัยและจิตใจของผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดีหลังจากที่ได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำชั่วคราวในเรือนจำปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์พยายาม มีมาตรการและวิธีการต่าง ๆ มาปรับใช้ไม่ใช้ผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำอีก เช่น ชุมชนบำบัด จะเป็นโครงการฝึกผู้ต้องขังเพื่อรอพักการลงโทษ โดยฝึกทั้งทางด้านร่างกาย และการฝึกวิชาชีพให้ไปประกอบอาชีพโดยวิทยากรที่มีความรู้จากภายนอกของผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวแต่ผลที่ตอบรับก็ยังมีผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำเป็นจำนวนมาก คือ คดียาเสพติด สาเหตุมาจากหลายประการ ไม่มีหน่วยงานรับเข้าทำงานหรือสังคมไม่ให้โอกาส สังคมหรือสภาพแวดล้อมให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ไม่อยากทำงานอย่างอื่นเพราะเงินจากการค้ายาเสพติดได้มาโดยง่าย

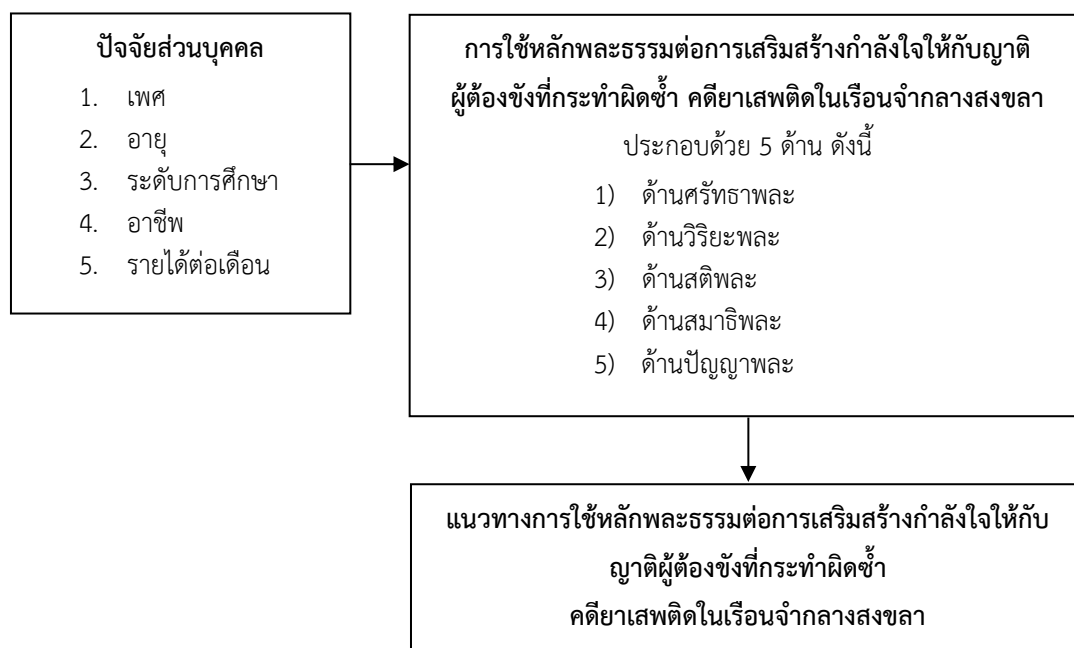
ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ มีเรือนจำที่อยู่ในความดูแลทั้งหมด 143 แห่ง เป็นเรือนจำความมั่นคงสูง จำนวน 9 แห่ง สำหรับคุมขังนักโทษยาเสพติดที่มีคำพิพากษาให้จำคุก 25 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นเรือนจำที่รองรับผู้ต้องขังยาเสพติดอัตราโทษสูง ซึ่งในภาคใต้มีเรือนจำความมั่นคงสูง 2 แห่ง คือ เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช และเรือนจำกลางสงขลา โดยพบว่า เรือนจำกลางสงขลา มีผู้ต้องขัง จำนวน 3,450 คน และเป็นผู้ต้องขังคดียาเสพติดร้อยละ 70 และมีสัดส่วนของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 30 (เรือนจำกลางสงขลา, 2563) จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดสูง ซึ่งเรือนจำกลางสงขลาจึงมีเป้าหมายในการลดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องราชทัณฑ์ ซึ่งจากความสนใจและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา พบว่า หลักพระพุทธศาสนา สามารถนำมาใช้ในการเสริมสร้างกำลังใจต่อผู้กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดได้ ซึ่งหลักพระพุทธศาสนาประกอบด้วยหลักธรรมที่สำคัญ ได้แก่ 1) ศรัทธาผละ ความเชื่อ กำลังแห่งความเชื่อ ความศรัทธา 2) วิริยะผละ ความเพียร กำลังแห่งความเพียรพยายาม 3) สติผละ ความระลึกได้ กำลังแห่งสติ ระลึกรู้ 4) สมาธิผละ ความตั้งใจมั่น กำลังแห่งใจที่ตั้งมั่น และ 5) ปัญญาผละ ความรอบรู้ กำลังแห่งความรู้ที่เกิดจากปัญญาญาณ ตามหลักพระพุทธศาสนา จึงมีความเหมาะสมในการที่จะเสริมสร้างกำลังใจได้อย่างแท้จริง ญาติสามารถ นำไปประยุกต์และปรับใช้ได้ด้วยเหตุผลข้างต้น เป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการใช้หลักพระพุทธศาสนาต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ซึ่งหากทางเรือนจำกลางสงขลา สามารถนำหลักพระพุทธศาสนาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขัง ซึ่งญาติผู้ต้องขังมีบทบาทต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ดังนั้นญาติผู้ต้องขังคดียาเสพติด จะเป็นตัวจักรขับเคลื่อนเพื่อให้ผู้ต้องขังคดียาเสพติดกระทำผิดซ้ำอีก และจะเป็นการลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักพระพุทธศาสนาต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักพระพุทธศาสนาต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้หลักพละธรรมในคัมภีร์พระไตรปิฎก (ม.ม. (ไทย) 13/247/243) มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยกำหนดกรอบการวิจัยได้ดังต่อไปนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ควบคู่กันไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. ประชากร ได้แก่ ญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 1,048 คน (ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2565)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครซซี่และมอร์แกน (สงครี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 113) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ผู้ต้องขัง และญาติผู้ต้องขัง รวมทั้งสิ้น 10 คน เกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เป็นผู้มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ

กับศาสตร์ของความรู้ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการกับงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักละครต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลักษณะขั้นตอนการสร้าง และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตามรายละเอียดต่อไปนี้

ลักษณะของเครื่องมือ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถาม (Questionnaires) มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิดแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักละครต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 15 ข้อดังนี้

- 1) ด้านศรัทธาผละ จำนวน 3 ข้อ
- 2) ด้านวิริยผละ จำนวน 3 ข้อ
- 3) ด้านสติผละ จำนวน 3 ข้อ
- 4) ด้านสมาธิผละ จำนวน 3 ข้อ
- 5) ด้านปัญญาผละ จำนวน 3 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (1932) ดังนี้

- | | |
|---|--------------------|
| 5 | หมายถึง มากที่สุด |
| 4 | หมายถึง มาก |
| 3 | หมายถึง ปานกลาง |
| 2 | หมายถึง น้อย |
| 1 | หมายถึง น้อยที่สุด |

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักละครต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แนวคำถามสำหรับการใช้หลักละครต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยคำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกถูกพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 2 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตอนที่ 2 การใช้หลักละครต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ตอนที่ 3 แนวทางการใช้หลักละครต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักพลวัตต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลาเพื่อรวบรวมเนื้อหาสาระจากการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาดังกล่าว นำมากำหนดเป็นกรอบให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถาม แล้วร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือแบบปลายปิด (Close - ended Question) และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบกัน ซึ่งเป็นการดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุง ให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของคำถาม

5. ขออนุมัติรับรองจริยธรรมในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์

6. นำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of item objective congruence หรือ IOC) ดังนี้ (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554)

โดยกำหนดคะแนนสำหรับการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ ดังนี้

ให้ +1 ถ้าแน่ใจข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

7. นำเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถามไปปรับปรุง แก้ไขเพื่อขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

8. ขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

9. ปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือตามที่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม

10. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ด้านความเชื่อมั่น (Reliability) นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้ (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554)

11. นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลาในการแจกแบบสอบถามให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา คือ 278 คน และรับกลับคืนหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว
3. ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนจำนวน 278 ชุด แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)
2. ศึกษาระดับการใช้หลักพลวัตการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์แนวทางการใช้หลักพลวัตการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการใช้หลักพลวัตการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 75)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายความว่า มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายความว่า มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายความว่า มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางไว้ โดยเครื่องมือที่ใช้มีการสร้างกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างประเด็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ และก่อนทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำการส่งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และทำการแก้ไขตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ก่อนการสัมภาษณ์จริง และเมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วได้ทำการตรวจสอบด้วยวิธีการสามเส้า (Triangulation) โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาต่าง ๆ กัน ได้แก่จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และจากข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่ออธิบายสภาพการณ์หลาย ๆ ช่วงเวลาและมิติที่ต่างกัน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	84	30.20
2. หญิง	194	69.80
อายุ		
1. 18-30 ปี	87	31.30
2. 31-40 ปี	110	39.50
3. 41-50 ปี	53	19.10
4. 51 ปีขึ้นไป	28	10.10
ระดับการศึกษา		
1. ประถมศึกษา	33	11.90
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	76	27.30
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	76	27.30
4. อนุปริญญา / ปวส.	40	14.40
5. ปริญญาตรีขึ้นไป	53	19.10
อาชีพ		
1. เกษตรกร/รับจ้าง	105	37.80
2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	104	37.40
3. รับราชการ/รัฐสาหกิจ	33	11.90
4. แม่บ้าน / พ่อบ้าน	10	3.50
5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....	26	9.40
รายได้		
1. ต่ำกว่า 10,000 บาท	98	35.30
2. 10,001-15,000 บาท	124	44.50
3. 15,001-20,000 บาท	30	10.80
4. 20,001 บาทขึ้นไป	26	9.40
โดยรวม	278	100.00

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 69.80 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 ประกอบอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 37.80 และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพลธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด
ในเรือนจำกลางสงขลา

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพลธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

(N = 278)

ข้อ	การใช้หลักพลธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจ ให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	ด้านศรัทธาพละ	4.41	0.67	มาก
2.	ด้านวิริยะพละ	4.70	0.57	มากที่สุด
3.	ด้านสติพละ	4.75	0.50	มากที่สุด
4.	ด้านสมาธิพละ	2.77	1.27	ปานกลาง
5.	ด้านปัญญาพละ	3.88	0.92	มาก
โดยรวม		4.10	0.79	มาก

ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพลธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสติพละและด้านวิริยะพละอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านศรัทธาพละและด้านปัญญาพละอยู่ในระดับมาก และด้านสมาธิพละอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยมีดังนี้

1. ด้านศรัทธาพละ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำบ่มเพาะอบรมให้ผู้ต้องขังปฏิบัติตนเป็นคนดีอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังเชื่อว่าผู้ต้องขังจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมขณะอยู่ในเรือนจำกลางสงขลาอยู่ในระดับมาก และญาติผู้ต้องขังเชื่อว่าผู้ต้องขังจะได้รับการดูแลตามกฎระเบียบของเรือนจำกลางสงขลาอยู่ในระดับมาก

2. ด้านวิริยะพละ พบว่าโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังมีความเพียรพยายามในการเฝ้าระวังการพ้นโทษของผู้ต้องขัง รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังมีกล้าหาญในการอยู่ในชุมชนในขณะที่บุตรหลานเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา และญาติผู้ต้องขังมีความเพียรพยายามที่มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา

3. ด้านสติพละ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังเดินทางมาเยี่ยมผู้ต้องขังด้วยความตั้งใจ รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังได้พบปะพูดคุยกับผู้ต้องขัง ทานได้ให้กำลังใจและตักเตือนไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีก และญาติผู้ต้องขังมีความใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้ต้องขัง

4. ด้านสมาธิพละ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังมีความมั่นใจว่าผู้ต้องขังจะไม่กระทำผิดซ้ำ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังมาเยี่ยมผู้ต้องขัง โดยพยายามสงบอารมณ์แห่งความโกรธอยู่ในระดับปานกลาง และญาติผู้ต้องขังมาเยี่ยมผู้ต้องขังและแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อผู้ต้องขังอยู่ในระดับน้อย

5. ด้านปัญญาพละ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังมีความรู้เกี่ยวกับการฝึกอาชีพหรือการศึกษาที่เรือนจำกลางสงขลาจัดให้แก่ผู้ต้องขัง รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังมีความรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง และญาติผู้ต้องขังมีความรู้เกี่ยวกับโทษของผู้ต้องขัง

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพลธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพลธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาของการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา

ผู้ต้องขัง ไม่ค่อยเข้าใจญาติ บ่อยครั้งที่ยังเรียกร้องสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เงินฝาก ของกิน ของใช้ต่าง ๆ มองแต่ในมุมของตัวเองว่าอยู่ในเรือนจำ ไม่มีอิสรภาพ ไม่สามารถมีรายได้มาดูแลตัวเองได้ แต่ไม่เข้าใจว่าญาติก็ต้องลำบากหาเงินเพื่อมาเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามที่ผู้ต้องขังเรียกร้อง และผู้ต้องขังบางรายดูเหมือนจะยังคิดไม่ได้ว่าสิ่งที่ตัวเองทำลงไปเป็นความผิด ยังไม่รู้จักสำนึกผิด

2) ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา

ควรจัดให้มีกิจกรรมปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รู้และตระหนักว่าที่ตนเองต้องอยู่ในเรือนจำเพราะอะไร เพื่อที่เขาจะได้เข้าใจและกลับตัวกลับใจใหม่ ไม่เดินทางที่ผิดเหมือนที่ผ่านมาอีก และให้ผู้ต้องขังได้เห็นคุณค่าของตัวเอง ให้คิดเสมอว่าตัวเองสามารถกลับตัวเป็นคนดีของสังคมได้

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการใช้หลักพลธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลาสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. หลักศรัทธาพละ ควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการรับโทษของผู้ต้องขังเพื่อให้ทุกคนเชื่อว่าคนทุกคนสามารถกลับมาเป็นคนดีได้ รวมถึงการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างกำลังใจของญาติ

2. หลักวิริยะพละ ควรจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาและการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ต้องขังมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง

3. หลักสติพละ ควรจัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้และความรักระหว่างผู้ต้องขังและญาติเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัวนำสู่การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

4. หลักสมาธิพละ ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจ ทศนคติของผู้ต้องขัง รวมถึงการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขัง

5. ด้านปัญญาพละควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ต้องขังพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้นโดยการได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้หลักพลธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพลธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสติพละและด้านวิริยะพละอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านศรัทธาพละและด้านปัญญาพละอยู่ในระดับมาก และด้านสมาธิพละอยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากปัจจุบันยาเสพติด จัดเป็นปัญหาสำคัญของโลกซึ่งการแก้ไขปัญหายาเสพติดจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้งในระดับชาติและระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2546) แต่อย่างไรก็ตามปัญหายาเสพติดก็ยังคงทวีความรุนแรง ไม่มีแนวโน้มลดลงมีแต่การขยายวงกว้างมากขึ้น นอกจากนี้ปัญหายาเสพติดยังเป็นต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่สำคัญอีกด้วย ดังนั้น ปัญหายาเสพติดจึงไม่ใช่ปัญหาของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นปัญหาของทุกคนใน

สังคมที่ต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหา การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน และร่วมมือกัน จากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความร่วมมือจากชุมชนในพื้นที่ด้วย หากชุมชนมีความเข้มแข็งและร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ก็จะนำไปสู่ชุมชนและสังคมที่ปลอดยาเสพติด ปัจจุบัน ผู้ต้องขังคดียาเสพติดมีจำนวน 214,872 คน จากผู้ต้องขังทั้งหมด 267,665 คน (กรมราชทัณฑ์, 2565) นอกจากนี้ผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำเป็นจำนวนมาก คือ คดียาเสพติด สาเหตุมาจากหลายประการ ไม่มีหน่วยงานรับเข้าทำงานหรือสังคมไม่ให้โอกาส สังคมหรือสภาพแวดล้อมให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ไม่อยากทำงานอย่างอื่นเพราะเงินจากการค้ายาเสพติดได้มาโดยง่าย โดยเฉพาะเรือนจำกลางสงขลา มีสัดส่วนของผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดสูง ซึ่งเรือนจำกลางสงขลาจึงมีเป้าหมายในการลดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องราชทัณฑ์ (เรือนจำกลางสงขลา, 2563) ดังนั้นเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นในสังคม สังคมจะต้องหาวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในการจัดการกับคนที่ทำผิด ละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคม เพราะหากสังคมไม่จัดการกับคนที่ทำผิด ก็เท่ากับว่าสังคมยอมรับการกระทำผิดดังกล่าว แต่การที่สังคมจะจัดการกับคนที่ทำผิดอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อของสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดและเหตุผล ที่จะต้องจัดการหรือปฏิบัติกับคนที่ทำผิดซึ่งจะเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย ตามสถานการณ์ของแต่ละยุค โดยสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยจะมีจุดเน้นในวัตถุประสงค์และวิธีการที่จะปฏิบัติต่อคนที่ทำผิดหรือการลงโทษผู้กระทำผิดที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหรือการลงโทษผู้กระทำผิดที่เกิดขึ้นในยุคต่าง ๆ ที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน (นที จิตสว่าง, 2547)

2. แนวทางการใช้หลักพระธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ประกอบด้วย 1) หลักศรัทธาพระ ควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการรับโทษของผู้ต้องขัง เพื่อให้ทุกคนเชื่อว่าคนทุกคนสามารถกลับมาเป็นคนดีได้ รวมถึงการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างกำลังใจของญาติ 2) หลักวิริยะพระ ควรจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาและการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ต้องขังมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง 3) หลักสติพระ ควรจัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้และความรักระหว่างผู้ต้องขังและญาติเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัวนำสู่การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน 4) หลักสมาธิพระ ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจ ทัศนคติของผู้ต้องขัง รวมถึงการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขัง และ 5) ด้านปัญญาพระควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ต้องขังพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้นโดยการได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของพระมหาวิวัฒน์ ปรีชาโน พวงนิม (2551) ขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน เป็นเรื่องสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งการมีขวัญกำลังใจที่ดีจะก่อให้เกิดแรงจูงใจ กำลังใจ ความร่วมมือร่วมใจและความศรัทธาเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งยังเสริมสร้างความจงรักภักดี ความเข้าใจ อันดีและความสามัคคี ซึ่งส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานอุทิศสติปัญญาและกำลังความสามารถให้กับองค์กร ซึ่งจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เชื่อมมั่นศรัทธาในองค์กรที่ตนปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องพยายามทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีขวัญกำลังใจต่อไป รวมถึงแนวคิดของจิราชาติ เชื้อภักดี (2550) ที่กล่าวว่าขวัญและกำลังใจมีความสำคัญต่อบุคคลในองค์กรเป็นอย่างมาก เพราะถ้าบุคคลในองค์กรมีขวัญดีแล้วจะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของบุคลากรในองค์กร เพื่อร่วมมือร่วมใจทำงานด้วยความเต็มใจ และมีสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกัน มีความรัก ความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ต่อองค์กร ทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารต้องเอาใจใส่ดูแลรักษาขวัญของบุคลากรในองค์กรให้มีขวัญดีอยู่เสมอ รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดของพณินญา นาดาแสง (2550) ที่ได้แบ่งขวัญและกำลังใจออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ขวัญกำลังใจที่เกิดจากความรู้สึกภายในของตัวเอง คือการเห็นดีเห็นชอบในกิจกรรมนั้น เห็นประโยชน์เห็นคุณค่า จึงเกิดความอยากและต้องการทำสิ่งนั้นด้วยตนเองไม่มีใครเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องได้ และ 2) ขวัญกำลังใจที่เกิดจากการมีสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้น อาจเป็นสิ่งแวดล้อมคำพูดของคนที่เกี่ยวข้อง รางวัลที่ได้รับ เป็นต้น เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดขวัญกำลังใจและคนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ผู้อาวุโสที่เคารพนับถือ ผู้นำเพื่อนร่วมงานบุคคลที่มีสัมพันธ์ใกล้ชิด บุคคลเหล่านี้ต้องรู้จักใช้แรงจูงใจเกิดความรู้สึกที่ดี มีขวัญกำลังใจในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านศรัทธาผล พบว่า ญาติผู้ต้องขังมีความเชื่อว่าผู้ต้องขังจะได้รับการดูแลตามกฎหมายระเบียบของเรือนจำกลางสงขลา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นเจ้าหน้าที่เรือนจำและญาติควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับโทษที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของเรือนจำให้กับผู้ต้องขังอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม
2. ด้านวิริยะผล พบว่า ญาติผู้ต้องขังมีความเพียรพยายามที่มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ญาติผู้ต้องขังควรจะต้องปรับทัศนคติของตนเองเพื่อยอมรับในตัวของผู้ต้องขังและมาเยี่ยมเพื่อให้กำลังใจให้บ่อยขึ้นกว่าเดิม
3. ด้านสติผล พบว่า ญาติของผู้ต้องขังมีความสนใจต่อความรู้สึกของผู้ต้องขังต่ำที่สุด แต่อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ญาติควรจะต้องยอมรับและเพิ่มความเอาใจใส่ต่อความรู้สึกผู้ต้องขังให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ต้องขังที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อได้รับการลดโทษต่อไป
4. ด้านสมาธิผล พบว่า ญาติของผู้ต้องขังมาเยี่ยมผู้ต้องขังและแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อผู้ต้องขังต่ำที่สุด ดังนั้น ญาติผู้ต้องขังควรจะต้องควบคุมอารมณ์ของตนเองให้ปกติเมื่อไม่เยี่ยมผู้ต้องขัง มิฉะนั้นแล้วจะส่งผลทางด้านลบกับผู้ต้องขัง ทำให้ผู้ต้องขังเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจและจะแสดงพฤติกรรมต่อต้านต่อกฎระเบียบของเรือนจำในอนาคตได้
5. ด้านปัญญาผล พบว่า ญาติมีความรู้เกี่ยวกับโทษของผู้ต้องขังต่ำที่สุด ดังนั้น ญาติผู้ต้องขังควรศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของโทษที่ผู้ต้องขังได้รับ พร้อมทั้งศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายหรือแนวทางที่จะลดโทษของผู้ต้องขังได้ เพื่อนำมาพูดคุยและแลกเปลี่ยนกับผู้ต้องขังทำให้ผู้ต้องขังมีกำลังใจมากขึ้นเนื่องจากได้รับรู้ถึงความเอาใจใส่ของญาติ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมขวัญกำลังใจของญาติผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจกับพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2565). รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์. สืบค้น 20 ธันวาคม 2565.
จาก <http://www.correct.go.th/stathomepage>.
- จิรัชชาติ เชื้อภักดี. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นันทิ จิตสว่าง. (2547). หลักทฤษฎีวิทยา. นนทบุรี: มูลนิธิพิบูลสงเคราะห์.
- พนัญญา นาทาแสง. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการในสถานศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระมหาวิวัฒน์ ปรีชาโน พวกนิม. (2551). การศึกษาขวัญกำลังใจและแนวทางการพัฒนาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- มนัสวิน ศิริเวช. (2563). การพัฒนาบุคลากรของเจ้าหน้าที่เรือนจำพิเศษธนบุรี ศึกษากรณี การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ. วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ, 8(1), 91-106.

เรือนจำกลางสงขลา. (2563). สถิติการเยี่ยมผู้ต้องขัง งานเยี่ยมญาติ ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง. สืบค้น 20 ธันวาคม 2565.

จาก <https://www.facebook.com/sppssv>.

สงศรี ชมภูวงศ์. (2554). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2546). รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2546. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

Likert, R.A. (1932, May). Technique for the Measurement of Attitudes. *ArchPsychological*, 25(140), 1-55.



 **RCIM**
GRADUATE SCHOOL

เปิดรับสมัครนักศึกษา
ปริญญาโทและปริญญาเอก

M.B.A. D.B.A.
M.P.A. D.P.A.
M.Ed. Ph.D.
(Educational Administration Innovation)

 **092-442-8000**

 สมัครออนไลน์ได้ที่ <https://www.rcim.in.th/>